

مسیحیان لبنانی در این فضا است که فرهنگ مقاومت در مقابل رژیم صهیونیستی را در لبنان شکل می‌دهند چرا که با نهضت ابا عبدالله (ع) آشنایی دارند

اگر بگویید روح حادثه کربلا ظلم‌ستیزی است، انقلاب اسلامی بارزترین جلوه مقاومت در مقابل ظلم و طاغوت بوده و شکل‌گیری انقلاب بر پایه هیأت‌های مذهبی و عزاداری بوده است. نمونه‌های زیادی اثرگذاری هیأت‌های مذهبی در جریان انقلاب اسلامی وجود دارد. مثلاً مرحوم خوشدل در ابیاتی حماسی می‌سراید: «مردم آزاده حسین است که بود این هدفش که شود کشته ولی زنده بماند شرفش» تا آنجا که می‌گوید: «پیرو مکتب تو تن به مذلت ندهد در رکابش زره رزم به پیکر پوشد». این ادبیاتی است که قبل از انقلاب در هیأت‌های مذهبی ما نوحه می‌خواندند و مردم با آن سینه می‌زدند

کرده، صراحت بیشتری دارد، از جهت شکلی و ظاهری در خیلی از امور تفاوت‌هایی با نسل‌های پیشین دارد و توجه به همه این موضوعات، پاسخ دادن به این سؤال را سخت می‌کند.

اگر بگویید روح حادثه کربلا ظلم‌ستیزی است، انقلاب اسلامی بارزترین جلوه مقاومت در مقابل ظلم و طاغوت بوده و شکل‌گیری انقلاب بر پایه هیأت‌های مذهبی و عزاداری بوده است.

نمونه‌های زیادی اثرگذاری هیأت‌های مذهبی در جریان انقلاب اسلامی وجود دارد. مثلاً مرحوم خوشدل در ابیاتی حماسی می‌سراید: «مردم آزاده حسین است که بود این هدفش که شود کشته ولی زنده بماند شرفش» تا آنجا که می‌گوید: «پیرو مکتب تو تن به مذلت ندهد در رکابش زره رزم به پیکر پوشد». این ادبیاتی است که قبل از انقلاب در هیأت‌های مذهبی ما نوحه می‌خواندند و مردم با آن سینه می‌زدند. حتی جریان غیر روحانیت که شاید بارزترین فرد این جریان مرحوم دکتر شریعتی بود، گفتمان مشابیهی را در حسین وارث آدم بت رویکرد انقلابی و بیدارگرایانه مطرح کرد. همین ادبیات و جریان برجسته شد و انقلاب اسلامی را شکل داد. نسل امروز ما چه آنهایی که در جبهه‌های دفاع مقدس به میدان رفتند و چه آنها که در دفاع از حرم حضور داشتند و چه حتی جوان امروزی ما، از نظر من از هر زمانی دیگر، بیشتر ظلم‌ستیز است. ادبیات و گفتار جوان امروز شاید متفاوت باشد، اما طبق فرمایش امیرالمؤمنین (ع) که فرمودند «فَأَهْمُ مَخْلُوقُونَ لِرْؤْمَانِ غَيْرِ رِؤْمَانِكُمْ»، ممکن است ظاهر آنان و لباس‌هایشان متفاوت باشد، ولی روح ظلم‌ستیزی و ایستادگی پای قیام سیدالشهدا (ع) و مظلومیت ابا عبدالله (ع) همچنان در جوانان و نوجوانان امروز وجود دارد.

هنوز با رسانه مطلوب عاشورایی فاصله داریم

در چند سال اخیر تولیدات رسانه‌های مختص سیدالشهدا (ع) و دهه محرم توسط رسانه ملی و برخی پلتفرم‌های نمایشی ایجاد شده است. شما این تولیدات رسانه‌ای مرتبط با فرهنگ عاشورایی و عاشورا را چطور می‌بینید؟

واقعیت این است که فکر می‌کنم ما هنوز از جهت تولید محصولات رسانه‌ای برای مخاطب تلویزیون با نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم.

به این معنا که مخاطب متنوعی را پوشش دهد از طیف‌های گوناگون بتواند در مديوم تلویزیون از این برنامه استفاده کند.

اگر از خود من به عنوان یک مخاطب بپرسید برنامه‌هایی که در این یکی دو ساله ساخته می‌شود بسیار مطلوب است و با آن ارتباط برقرار می‌کنم.

می‌خواستم در مورد دوگانه برنامه‌های تلویزیونی حسینیّه معلّ و مهلا نظرتان را بدانم.

بعضی از مصادیقی که در این ایام مطرح شد، یک شعری خوانده شد یا نکاتی گفته شد، آنها را قبول ندارم و نسبت به آنها منتقد هستم. اما فارغ از آن مصادیق، کلیت این تولیدات را به نظرم باید تأیید و این تنوع را باید حفظ کرد.

این تنوع در این برنامه‌ها با موضوع خاص باید وجود داشته باشد؟

هرکدام مخاطب خودشان را دارند. یعنی آن برنامه‌ای که در یک پلتفرم نمایش خانگی عرضه می‌شود یک جنس مخاطب دارد، برنامه «با حسین حرف بزن» یک مخاطب دارد و برنامه‌ای که در تلویزیون و شبکه سه سیما پخش می‌شود، یک جنس مخاطب دارد. همان‌طور که کسانی هم هستند که هیچ‌کدام از اینها را نمی‌بینند و شب در هیأت محل خودشان عزاداری می‌کنند. می‌خواهم بگویم هر کدام از این افراد، جنس‌شان متفاوت است و نمی‌شود آنان را مثل هم در نظر گرفت.

نظر شما در مورد رسانه‌های عصر جدید و مدل عملکردی‌شان در مورد واقعه عاشورا چیست و اینکه اصلاً عملکردشان چطور باید باشد؟

اولاً گسترش این رسانه‌ها، افزایش دسترسی مردم به اطلاعات، تنوع ابزارهای اطلاع‌رسانی و شکل‌های گوناگون رسانه نباید تهدید به حساب بیاید؛ بلکه یک فرصت جدی است و هرچه زمان جلوتر می‌رود و ما پیش‌تر می‌رویم و به آخرالزمان نزدیک می‌شویم این رسانه‌ها فرصت بهتری برای ما هستند.

اعتقاد ما این است که ظهور حضرت حجت (عج) بزودی رخ خواهد داد و در این حادثه بزرگ بشری، ابزار انتقال پیام آن حضرت به مردم جهان همین رسانه‌ها هستند.

هرچه این رسانه‌ها گسترش پیدا کنند، هرچه تکنولوژی پیشرفت کند و هر چه به اقتضای جهانی شدن، دسترسی مردم به ابزار انتقال پیام بیشتر شود ما امیدوارتر و دلخوش‌تریم که پیام حضرت صاحب‌الزمان (عج) به همه خواهد رسید و اتفاقاً آن روزی که ایشان کنار خانه کعبه تکیه بزنند و بفرمایند که «ان جدی الحسین» پیام مظلومیت امام حسین (ع) را مردم جهان بیشتر دریافت می‌کنند.

تصویری از هیأت رایت‌العباس منتشر شد که نشان می‌داد به دور از هرگونه هیاهو، فرم جدیدی از عزاداری ایجاد شده. یک خیمه

بزرگ برپا شد و همه در زمان عزاداری باید زیر این خیمه قرار می‌گرفتند. پیش از این چنین فرم‌هایی برای عزاداری سیدالشهدا (ع) ندیده بودیم با اینکه زمین یادگان ۰۶ همیشه بوده است. می‌خواهم نظر شما را درباره میزانشن، دکور، محتوا و در کل این اتفاق نو بدانم.

شعاری که امسال هیأت‌های مذهبی به عنوان شعار واحد انتخاب کردند این بود که در زیر خیمه‌اش همه یک خانواده‌ایم. اگر بخواهیم برای این شعار معادل تصویری انتخاب کنیم، به نظرم این عکس مصداق خوبی بود.

به نظرم روح عزاداری امام حسین (ع) را در این عکس می‌دیدیم که از روز عاشورای سال ۶۱ هجری قمری آغاز شده بود تا امروز و تا پایان جهان و قیامت ادامه خواهد داشت. روح این واقعه دقیقاً یک خیمه است که همه با یک نیت، با یک قصد و یک آهنگ و فارغ از همه تفاوت‌هایشان در آن جمع می‌شوند؛ یعنی از شیخ زکراکی با ۶ تا شهید در نیجریه تا نوسلمان اروپایی، عزاداران جنوب شرق آسیا همه با زبان‌های مختلف و حالات مختلف، با قومیت‌های مختلف ولی یک نغمه دارند «سلم لمن سالمکم و حرب لمن حاربکم» اینها همه زیر یک خیمه جا می‌شوند اگر می‌خواستیم یک معادل تصویری برایش انتخاب کنیم به نظرم این عکس بود که کاملاً این احساس را منتقل می‌کرد.

به اعتقاد شما این فرم‌های جدید مطلوب است؟

بله. خصوصاً برای مخاطب جدید؛ چون یکی از نکاتی که نباید از آن غافل شد این است که ممکن است بچه‌های ما در سن کودکی و

نوجوانی و جوانی با قالب‌ها و فرم‌های گذشته ارتباط برقرار نکنند. حتماً باید چهارچوب‌ها و ضوابط را حفظ و از انحرافات باید پرهیز کرد. در عین حال باید کاملاً حواس‌مان باشد که خوراک مورد نیاز و مورد توجه این مخاطب هم به او داده شود.

چند سال قبل در سرچشمه اولین شبی که مراسم احیا برگزار کردیم، برای کودکان چیپس و ماست موسیر آماده کردیم. یکی از مادرها شب بیست و یکم می‌گفت که فرزندش شب قبل اصرار بسیار کرده که به مسجد برویم. اگر من توانستم در کنار فضای دعا، بخشی از پیام خودم را هم به او منتقل کنم به تعبیری من امتیاز سرگرمی به او بدهم، امتیاز یک داستان عاشورا شنیدن از او بگیرم.

هیأت‌های بزرگ چنین ظرفیت‌هایی دارند. درباره هیأت‌های کوچک و خانگی چه می‌توان کرد؟ به نظر شما باید به هیأت‌های کوچک هم برویم یا همه در هیأت‌های بزرگ عزاداری کنیم؟

نیازهای مختلف وجود دارد که برای هر نیازی باید خدمت مناسب را عرضه کنیم.

هیأت‌های مذهبی هم کارکردهای متنوعی دارد؛ از کارکرد آموزشی و تربیتی که برجسته‌ترین است، تا کارکرد انسجام‌بخشی اجتماعی یا حتی کارکردهای فرعی دیگر. مثلاً در بسیاری از هیأت‌های مذهبی روابط خانوادگی اصلاح می‌شود، صلّه رحم صورت می‌گیرد، ازدواج‌ها شکل می‌گیرد، در ماه محرم همدیگر را می‌بینند و برای ۱۷ ربیع قرار نامزدی می‌گذارند. می‌خواهم بگویم کارکردهای متنوعی دارد.

فرم‌های جدید عزاداری برای مخاطب جدید مطلوب است.؛ شاید بچه‌های ما با قالب‌ها و فرم‌های گذشته ارتباط برقرار نکنند

نسبت به بعضی از مصادیق که شعری خوانده یا نکاتی گفته شد منتقدم اما کلیت این تولیدات را باید تأیید و این تنوع را حفظ کرد

باید این را بپذیریم که محتوای واحد برای مخاطبان متنوع پاسخگو نیست. ذوق‌های مختلف، محصولات مختلف می‌خواهند

چه رزمندگان دفاع مقدس، چه مدافعان حرم، چه حتی جوان امروزی ما از هر زمانی دیگر بیشتر ظلم‌ستیز است

برنامه‌ای که در پلتفرم می‌شود یک مخاطب دارد، برنامه «با حسین حرف بزن» یک مخاطب و برنامه تلویزیون و شبکه سه هم یک جنس مخاطب.

روح عزاداری امام حسین (ع) را در عکسی که از هیأت آقای محمود کریمی منتشر شد می‌دیدیم این روح دقیقاً یک خیمه است که همه با یک نیت و یک قصد فارغ از همه تفاوت‌هایشان در آن جمع می‌شوند

در خیلی از هیأت‌های مذهبی خانگی برای حل مشکلات مالی افراد، پول جمع می‌کنند درحالی‌که چنین اتفاقاتی در هیأت‌های بزرگ ممکن است اتفاق نیفتد. اساس علقه عاطفی ما با حضرت سیدالشهدا (ع) از روضه خانگی بوده است. آن اتفاقی که در روضه خانگی با کفش جفت کردن و چایی دادن و قند گرداندن و... می‌افتد در هیأت بزرگ اتفاق نمی‌افتد همان‌طور که آن اتفاقی که در هیأت بزرگ رخ می‌دهد، جای دیگر رقم نمی‌خورد.

به عنوان سؤال آخر می‌خواهم کمی درباره نشریه خیمه صحبت کنیم. چه شد که این نشریه متولد شد و چه نیازی وجود داشت که شما به سمت انتشار آن رفتید؟

اواخر دهه ۷۰ و اوایل دهه ۸۰ رهبر معظم انقلاب سخنرانی‌ای درباره ضرورت توجه به هیأت‌های مذهبی و پیراستن اشعار آیینی و تقویت شعرها و سروده‌های سخته و پایسته برای مدح و رسای اهل بیت (ع) داشتند. باور و نگاه ما این بود که هیأت‌های مذهبی مهم‌ترین هسته‌های جامعه مدنی شیعه هستند و جای تعجب بود که موضوع امام حسین (ع) و هیأت‌های مذهبی با این اهمیت یک رسانه هم ندارد. با این نیت مجله خیمه راه افتاد و منتشر شد.

مهمترین این مشکلات هم ضعف ما در کادر تولید محتوای مذهبی در قالب‌های رسانه‌ای است؛ یعنی ما شاید در هیچ حوزه‌ای مثل ژورنالیسم مذهبی دچار ضعف نباشیم. در این حوزه کسانی که هم تسلط به محتوای دینی و مذهبی داشته باشند و هم توانایی عرضه این محتوا را در قالب‌های ژورنالیستی جذاب و اثرگذار که با مخاطب بتواند ارتباط برقرار کند، کمتر می‌توانیم پیدا کنیم. از یک طرف دیگر به هر حال مجله خیمه یک موضوع کاملاً خاص است؛ نه تنها مذهبی است، حتی در میان موضوعات مذهبی هم مشخصاً موضوع عاشورا و حضرت سیدالشهدا (ع) را مطرح می‌کند ولی از آن طرف واقعاً به عنایت خود آن حضرت و لطف خداوند، مجله توانسته سرپا باشد و خوشوقت و سربلند هستیم که این افتخار هنوز از ما دریغ نشده است.

چه چشم‌اندازی برای این مجله در نظر دارید و چه برنامه‌هایی را می‌توانید در آینده برای این مجله داشته باشید.

از یک طرف به مرور بیشتر به سمت تقویت نسخه الکترونیک مجله خیمه می‌رویم و توجه بیشتر به شبکه‌های اجتماعی و ظرفیت‌هایی است که دسترسی‌های موبایلی به افراد ممکن است بدهد. در عین حال یک دغدغه‌مان هم بطور جدی تربیت نیروی انسانی است. البته خیمه در طول این سال‌ها، این توفیق را داشته و ما چهره‌های نامداری را می‌توانیم معرفی کنیم که اولین بار شعرشان یا آثار قلمی‌شان در مجله خیمه منتشر شده است. این ظرفیت وجود دارد و فکر می‌کنم اگر اقتضائات و ضرورت‌هایی که توسعه این کار دارد، فراهم شود ان‌شاءالله این هدف هم محقق خواهد شد.

نظرم حساسیت ماجرا این طور است؛ بی‌اعتنایی به خطوط قرمز ما را دچار استحاله می‌کند و درگیری داخلی ما را به اضمحلال می‌رساند